

مستقل

حیای تالاب «هورالعظیم»

خبر

هورالعظیم در مرز میان ایران و عراق یکی از مهم‌ترین تالاب‌های منطقه است که در ۴۰ سال اخیر آسیب‌های بزرگی را متحمل شد. آسیب‌هایی که منجر به خشک‌شدن بخش‌های بزرگی از آن شد. مهم‌ترین دلایل خشکیدن هورالعظیم در منطقه سرزمینی عراق را می‌توان این‌گونه برشمرد: به گزارش روزنامه شرق، در چند دهه گذشته روند خشکاندن تالاب از دهه ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۰ میلادی ادامه یافته و زمین‌های کشاورزی زیادی از قلب تالاب و در محدوده باختری آن بیرون کشیده شد و ابعاد تالاب کوچک و کوچک‌تر شد. زمین‌های استحصالی (زیر کشت) در سال‌های بعد مصرف آب بیشتری پیدا کرده و در نتیجه حقیابه تالاب کمتر و کمتر شد. در اواخر دهه ۸۰ و ۹۰ میلادی، در زمان صدام حسین، این کار توسعه و شدت یافت و جمعیت ساکن در این منطقه از آنجا رانده شدند. بیش از ۹۰ درصد تالاب تا سال ۲۰۰۳ و سقوط صدام خشک شده بود و از آن سال با بازگشایی نهرها مساحت تالاب به ۳۰ درصد افزایش یافت. در منطقه سرزمینی ایران نیز:

الف- تکه‌تکه‌شدن تالاب: در سال‌های پس از جنگ تحمیلی به موازات نوار مرزی، خاکریزی با بلندی چند متر در تالاب در راستای شمالی-جنوبی ایجاد شد. ایجاد این دیواره مصنوعی سبب قطع طبیعی جریان اصلی آب، کم‌ترشدن عمق آب، تبخیر بیشتر آب، تکه‌تکه‌شدن تالاب و باعث شد تا تالاب در بخش‌های غربی به پنج سلول موسوم به مخزن تبدیل بدی (در دهه ۸۰) به وسیله وزارت نفت با انگیزه کشف نفت (میدان نفتی آزادگان) شدت گسترش یافت. باعث شد تا تالاب در بخش‌های غربی به پنج سلول موسوم به مخزن تبدیل شود. ایجاد سلول‌های بیشتر و قطع کامل ارتباط جریان آب بین سلول‌ها و سپس خشکاندن آب‌های داخل هر سلول، انجام فعالیت‌های نفتی را آسان‌تر، ساده‌تر و کم‌هزینه‌تر (اما به قیمت خشک‌شدن تالاب) کرد.

ب- توسعه ناپایدار آب: آغاز اجرای طرح‌های اینیه هیدرولیکی در سطح حوضه آبریز کرخه پس از جنگ تحمیلی، سبب شد تا از ورود جریان‌های طبیعی آب به تالاب جلوگیری شود. بزرگ‌ترین پروژه‌های اجراشده روی رودخانه کرخه، سدهای سیمره و کرخه از طریق وزارت نیرو بوده است. تا آبگیری سد کرخه (۱۳۸۱) عملاً جریان آب رودخانه کرخه که سهم اصلی و عمده تأمین نیاز آب تالاب را برعهده دارد، به‌طور تقریباً کامل قطع شد. حجم طبیعی آب دریافت‌شده تالاب هورالعظیم از رود کرخه حدود شش میلیارد مترمکعب در سال بوده و بعد از آبگیری سد این میزان به‌طور میانگین به رقمی کمتر از ۲۰۰ میلیون مترمکعب و در برخی سال‌ها به صفر رسیده است. در نتیجه روشن است که توسعه ناپایدار و سوءمدیریت منابع آب در خشکاندن تالاب نقش داشته است.

پ- توسعه ناپایدار کشاورزی: اتفاق دیگری که در حوضه آبریز تالاب رخ داد «ایجاد و توسعه واحدهای کشت و صنعت نیشکر» بود. ایجاد و توسعه کشت و صنعت دهخدا در حوضه حاصلخیز و اثرگذار بر تالاب در دهه ۸۰ با بیش از ۱۵ هزار هکتار زمین زیر کشت به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر اکوسیستم تالاب اثرات منفی گذاشته است. مهم‌ترین مؤلفه‌های منفی اثرگذار بر تالاب را به‌طور خلاصه می‌توان چنین ذکر کرد:

۱- مصرف بیش‌ازحد آب و راندمان پایین آبیاری: در هر دوره آبیاری نیشکر حدود ۸۰۰ میلیون مترمکعب آب برای زمین‌های زیر کشت نیشکر مصرف می‌شود.
۲- مصرف بی‌رویه انواع و اقسام کودهای شیمیایی و سموم دفع آفات: در هر دوره از کشت انواع کودهای شیمیایی با توجه به نوع آنها سه هزار تا چهارهزارو ۵۰۰ تُن و ۴۵۰ تا ۶۵۰ هزار لیتر سموم دفع آفات مصرف می‌شود.

۳- آب‌شویی خاک و بار آلودگی مسرف بالا: خاک‌های منطقه جلگه خوزستان شور و قلیایی و دارای مقادیر متفاوتی از انواع نمک‌ها هستند. برای اینکه بتوان چنین خاک‌هایی را برای کشت نیشکر مهیا کرد، باید با عملیاتی به‌نام آب‌شویی خاک اصلاح شوند. سالانه برای آب‌شویی خاک‌ها یا استحصال زمین‌های جدید حدود ۷۰۰ میلیون مترمکعب آب مصرف می‌شود. نتیجه این است که واحد کشت و صنعت نیشکر دهخدا رقمی بالغ بر یک‌مصرف میلیارد مترمکعب آب را در هر دوره کشت مصرف و حدود یک میلیارد مترمکعب زهاب‌های کشاورزی تولید می‌کند که در محیط زیست تخلیه می‌شود.

عبارت‌اند از: علف‌کش‌ها، قارچ‌کش‌ها، مواد و ترکیبات کلروره، سولفاته، سدیم، پتاسیم، کلسیم، ذرات کلوئیدی، فلزات سنگین (آهن، مس، کادمیوم، جیوه، سرب، نیکل و کبالت)، ترکیبات فسفر و سایر املاح محلول و جامد موجود در خاک، تخریب ساختمان و بافت خاک‌ها. از نظر کیفیت، زهاب‌های تولیدشده در رده «آب‌های آبرسور»\۱ قرار می‌گیرند و در نتیجه با توجه به بار آلودگی بسیار بالا هیچ‌گونه «کارکرد اکوسیستمی» درباره آن متصور نیست.

ح- خشک‌سالی و تغییرات اقلیمی: اتفاق دیگری که دو دهه خود اخیر در منطقه رخ داد، خشک‌سالی بود. خشک‌سالی حادث‌شده سبب شد تا میزان آب ذخیره‌شده در سد کرخه تا سال‌ها بعد از آبگیری آن قدر کم باشد که امکان هرگونه راه‌سازی از آن سلب شود. بنا بر اعلام وزارت نیرو شاخص آسیب‌پذیری ناشی از خشک‌سالی استان خوزستان به رقمی بیش از ۷۰ رسیده است (در دهه ۸۰ تا ۹۰). در نتیجه پلایای طبیعی، انسان‌زاد آخری که ضربه کاری را بر پیکر محیط زیست حوضه آبریز تالاب هورالعظیم وارد کرد، همانا «تغییرات اقلیمی» بود که باعث برخاستن مواد و نهشته‌های ریزدانه و رسوباتی شد که به نام پدیده «بحران‌زای «بزرگردها» شناخته می‌شود. این کانون‌ها، چه آنهایی که در بخش ایرانی و چه در داخل کشور عراق (در استان‌های بصره و العماره) قرار گرفته‌اند در مجموع زمین‌هایی با مساحت تقریبی ۸۰۰ هزار هکتار را دربرگرفته‌اند.

تعیین حریم تالاب

برای آنکه بدانیم چه اقداماتی باید صورت گیرد تا سبب حیای تالاب شود، در گام نخست باید عرصه موردنظر برای احیای تالاب را به‌طور دقیق مشخص کنیم. باید ضمن انجام مطالعات تعیین حریم، با کشور همسایه نیز توافق مشخصی دراین‌باره صورت گیرد. در نتیجه هر گونه اظهارنظر درباره مساحت دقیق تالاب و در نتیجه درصد احیاء و آبگیری تالاب چگلمگی تقریبی بوده و خالی از اشکال نیست. براساس قوانین و مقررات وزارت نیرو با همکاری سازمان حفاظت از محیط زیست مکلف شده عرض حریم تالاب‌ها و دریاچه‌ها را براساس شاخص‌های مربوطه با تهیه نقشه حریم و علامت‌گذاری آن تعیین کند که تاکنون انجام نشده است. از سوی دیگر با توجه به اینکه تالاب هورالعظیم یک تالاب فرامرزی به حساب می‌آید، در تعیین حریم‌های کمی و کیفی باید با کشور عراق هماهنگی‌های لازم صورت گیرد تا در اجرای برنامه‌های حفاظت، بهره‌برداری خردمدانه، عادلانه و حتی نجات تالاب رویکردهای واحدی به عمل آید. در ماده شش معاهده ۱۹۷۵ الجزایر و پروتکل‌های الحاقی آن یک کمیته فنی مشترک پیش‌بینی شده تا درخصوص موارد اختلافی بررسی و رسیدگی و طرفه از سوی این کمیته صورت گیرد که در این مورد نیز تاکنون اقدامی انجام نشده است. در نتیجه با انجام مطالعات لازم و تعیین حریم‌های کمی و کیفی تالاب در دو سوی مرز برای اجرای برنامه‌های احیای تالاب امکان‌پذیر خواهد بود.

ج- حقیابه تالاب: درباره روش‌های تعیین حقیابه محیط زیست تاکنون بیش از ۲۰۰ روش در دنیا مطالعه شده و به اجرا درآمده، اما در ایران دارای سابقه نیست. برای مثال سدهایی که پیش از دهه ۸۰ در کشور ساخته شده و به اجرا درآمده اساساً بدون مطالعه حقیابه بوده است. چنانچه برای رودخانه کرخه حقیابه تعیین شود، باید درباره میزان حقیابه تالاب هورالعظیم نیز محاسبات مربوطه انجام شود. از نهرهای مختلف منتهی به تالاب از رودخانه کرخه (سابله، نیسان، مرز، کرخه‌کوره و سایر کانال‌های طبیعی و متروک که موجود) (شش میلیارد مترمکعب در سال) و رود دجله (مانند نهرهای مشرح، الکمحلا، نهروان، زبیر، نصف‌السطاط، خنیزیرا، مشافل، رشید، ازرق در عراق) (۲ میلیارد مترمکعب در سال) (به طور میانگین سالانه حدود هشت میلیارد مترمکعب آب) به تالاب سرازیر می‌شده که برابر برآوردهای اولیه (با روش مونتان) میزان حقیابه سالانه هورالعظیم رقمی حدود یک تا دو میلیارد مترمکعب در سال را نشان می‌دهد. ضمن اینکه باید توجه داشت وقتی تالاب در معرض خشکیدن قرار گرفته یا درصد زیادی از آن خشک شده باشد، حقیابه باید میزان بیشتری نسبت به شرایط متعارف داشته باشد (بیش از رقم مذکور) بدون تردید رودخانه کرخه مهم‌ترین تأمین‌کننده حقیابه حقیابه بوده و بعد از آن رودخانه دجله قرار دارد. با توجه به اینکه وضعیت رودخانه دجله نیز مانند کرخه بوده و در سال‌های اخیر دچار کم‌آبی‌های بی‌سابقه‌ای شده و اجرای پروژه گاپ در سرشاخه‌های این رودخانه از سوی ترکیه در آینده بیشتر بر مشکلات این رودخانه و تالاب هورالعظیم خواهد افزود، در نتیجه وظیفه دولتمردان کشور رسیدگی هرچه سریع‌تر به منظور ایجاد یک توافق با کشور همسایه برای آب‌رسانی از هر دو رودخانه به تالاب است.

ح- احیای تالاب هورالعظیم: کشت و صنعت (یا خلق چالشی جدید) به نظر می‌رسد اثرات منفی تخلیه زهاب‌های کشت و صنعت نیشکر باید با دقت مورد بررسی قرار گیرد با درنایم چه میزان خسارات به محیط زیست وارد شده است. مثلا تخلیه این زهاب‌های آلوده به رودخانه ذ و کارون در سال‌های گذشته و آبیاری نخلستان‌های خرمشهر و آبادان با این آب‌های آلوده باعث خشکی کامل و برکشت‌ناپذیر زمین‌های کشاورزی و نخلستان‌های آن شد. در سال‌های اخیر نهرهای فرعی رودهای کرخه و دجله حاوی مقادیر زیادی زهاب‌های کشاورزی و فاضلاب‌های شهری و روستایی بوده و در نتیجه جز تخلیه آلودگی‌ها به تالاب اثر مثبتی نداشتند است.

اطلاعیه ناجا برای ماه رمضان

اکسیژن در هوای تهران رنگ باخته است

خبر

شهلا منصوریه

هوای آلوده، جزئی از زندگی روزمره همه مان شده است، فرقی در محل سکونت هم ندارد، چه آنهایی که در جنوب کشور زندگی می کنند و با گرد و غبار و ریزگردها درگیرند مثل استان های خوزستان و سیستان و بلوچستان و چه آنهایی که در کلانشهرها و شهرهای کوچک و بزرگ و صنعتی مثل تهران، اصفهان، تبریز و مشهد زندگی می‌کنند و آسمان بالای سرشان در بیشتر مواقع خاکستری است. در بین سیاست های کلی محیط زیست که مقام معظم رهبری تعیین کرده اند، توجه به مسأله آلودگی هوا در چند بند دندنامایی می‌کند. یکی از موارد سیاست‌های کلی محیط زیست، پایش مستمر و کنترل منابع و عوامل آلاینده هوا و الزام رعایت استانداردها و شاخص‌های زیست محیطی در قوانین و مقررات است. در این میان انگشت اتهام آلودگی شهرهای بزرگ به سمت خودروها نشانه رفته است. اما‌رها هم می گویند که این اتهام ناروا نیست.

بیانیه هوای تهران ۷۴: اولین رنگ خطر
حدود دویست سال قبل، زمانی که تصمیم اولیه شاه اسماعیل برای پایتخت شدن تهران را آغا محمدخان قاجار به مرحله اجرا درآورد، این منطقه قصبه سرسبز و خوش آب و هوایی بود که به خاطر چنارهای بسیار بلند و همیشه پربرگ و وتوشان هایش از شهرت و آوازه زیادی برخوردار بود، اما تهران امروز چندان شباهتی به آن قصبه خوش آب و رنگ ندارد.

بنابر نظر برخی از کارشناسان محیط زیست، نخستین رنگ خطر جدی درباره آلودگی هوای تهران در سال ۱۳۲۴ به صدا درآمد، در آن هنگام نزدیک به یکصد نفر از کارشناسان و مدرسان حوزه‌های مرتبط محیط زیست، جغرافیا و شهرسازی در پی نشست در سال اجتماعات پارک شهر، متنی موسوم به بیانیه هوای تهران ۷۴ منتشر کردند که در آن برای نخستین بار از آلودگی هوای پایتخت به عنوان یک بحران ملی که راه مقابله با آن عزم ملی است، نام برده شد. این بیانیه عمدتاً بر آثار بهداشتی و بیماری‌زای آلودگی هوا تأکید داشت و نویسندگان آن کوشیدند بر این نکته یا فشاری کنند که یکی از علل آیدمی بیماری‌هایی همچون افسردگی، اضطراب و انواع ناراحتی‌های تنفسی در تهران، آلودگی هوا است و این پدیده را می‌بایست از جمله عوامل قابل توجه مرگ و میر در تهران به شمار آورد.

البته، این بیانیه آنقدر بازناب نیافت که بتوان تصور کرد که همه فعالیت‌های بعدی مقابله با آلودگی هوا تهران در صورت تأثیر خود قرار می‌دهد، البته سه سال بعد از صدور بیانیه هوای تهران ۷۴ توسط جایکا (کنسرسیومی از مشاوران بین‌المللی که با محوریت کارشناسان زاپنی طرح جامع برای کاهش آلودگی هوای تهران را تدوین کردند)، مرگ بین ۹ تا ۷ هزار نفر در تهران – یعنی تقریباً هر ساعت یک نفر– بر اثر

رئیس مرکز فوریت‌های اجتماعی بهزیستی کشور با بیان اینکه سال گذشته ۱۱۸۹ مورد مسمومیت کودکان با مواد مخدر گزارش شد گفت: از این تعداد پس از بررسی‌های لازم ۴۶۷ کودک به بهزیستی تحویل، ۶۴۷ نفر به خانواده و ۶۰ نفر به اقوام سپرده شدند و ۱۵ کودک نیز فوت کردند.

حسین اسدیبگی، با اشاره به ماموریت های اورژانس اجتماعی درخصوص کودکان مبتلا به مسمومیت

آلودگی هوا اعلام شد.

بنابر گزارش سازمان های مسئول، در بیش از دویست روز از ایام سال غلظت ذرات معلق آنچنان بالا است که گستره دید کامل را به کمتر از پانصد متر کاهش می‌دهد. به همین دلیل ساکنان محدوده دو سوم جنوبی شهر اغلب تصویر محو و کدری از توجال را می‌بینند. از یک سوم بالای شهر هم دو سوم جنوبی آن به زحمت دیده می‌شود، اغلب هم این بخش از شهر در هاله‌ای از دود مه خاکستری غرق است و میزان آلودگی در مواقعی از سال به حدی می‌رسد که سازمان‌های مسوول در کشور آن را در مرحله خطرناک و بحرانی اعلام کرده و خواستار ماندن کودکان، سالخوردگان و بیماران قلبی و تنفسی در داخل منزل می شوند.

در شرایطی که آلودگی هوا در تهران در وضعیت ناسالم یا هشدارآمیز قرار می گیرد میزان آلاینده ها بویژه گاز منواکسید کربن و ذرات معلق موجود در هوا، افزایش می یابد و مه دود غلیظی آسمان شهر را می پوشاند.

کربن سیاه هوای تهران، باعث مرگ زودرس می‌شود به گزارش شرکت کنترل کیفیت هوای تهران، دکتر «گرفیث بل» از دانشگاه واشنگتن و همکارانش داده‌های ۶۶۵۴ فرد بالغ را بررسی کردند و با استفاه از داده‌های کمپین‌های نظارتی کوهورت، اثرات سوء ناشی از قرار گرفتن در معرض آلودگی هوا را در هر یک از شرکت‌کنندگان تخمین زدند. آنها همچنین سطح کل کلسترول خوب و نیز تعداد ذرات(HDL) را در هر یک از شرکت‌کنندگان بررسی کردند. کلسترول HDL معروف به کلسترول خوب است زیرا به حذف لیپوپروتئین با چگالی کم (LDL) یا کلسترول بد کمک می‌کند. کلسترول از چربی ساخته می‌شود و در خون و تمامی سلول‌های بدن وجود دارد؛ تفاوت کلسترول با سایر چربی‌های موجود در خون این است که در خون حل نمی‌شود. این ماده توسط لیپوپروتئین‌ها بین سلول‌ها جابه‌جا می‌شود. لیپوپروتئین‌های با چگالی کم یا **LDL** از انواع بد کلسترول به شمار می‌روند. در مقابل، لیپوپروتئین‌های با چگالی بالا یا **HDL** به عنوان کلسترول خوب شناخته شده‌اند. بل و تیم تحقیق دریافتند افرادی که در میانگین سه ماهه بیش از دگرگان در جهت حذف این آلاینده را ارزیابی کند. ۱۳۹۶ راه‌اندازی می‌شود تا در شش نقطه منتخب شهر، اندازه‌گیری کربن سیاه انجام شود. اهمیت این اندازه‌گیری می‌تواند نشان‌دهنده وخامت وضعیت غلظت آلاینده کربن سیاه در تهران بوده و تلاش‌های انجام‌شده در جهت حذف این آلاینده را ارزیابی کند.

مدیر عامل شرکت کنترل کیفیت هوای تهران در این باره گفت: در شهر تهران مانند بیشتر شهرهای بزرگ کشور، ذرات معلق با قطر کمتر از ۲٫۵ میکرون مهم‌ترین آلاینده هوا به شمار می‌رود و در اکثر قریب بوده است. ذرات معلق موجود در هوا شامل عناصر و ترکیبات مختلفی با منابع بسیار متنوع است و در این میان «کربن سیاه» یکی از اجزای بسیار خطرناک و مسموم‌ترین آلاینده‌ها به حساب می‌آید. این ترکیبات در عین حال بسیار ریز این آلاینده است که با توجه به تحقیقات به‌عمل آمده احتمال بروز سرطان را افزایش می‌دهد.

با مواد مخدر اظهار کرد: سال گذشته همکاران ما با کمک مردم، نهادهای مردمی و منابع مختلف و بخصوص مراکز درمانی وارد امر رسیدگی به وضعیت کودکان مسموم شده با مواد مخدر که عمدتاً از مادران معناد ناشی می‌آیند، شدند.

وی افزود: از ابتدای سال ۹۵ و قبل از آن جلساتی با وزارت بهداشت داشتیم که منجر به صدور چند بخشنامه به دانشگاه‌های علوم پزشکی شد. بر این اساس مراکز درمانی مسئول شدند تا به محض مشاهده مراکز اورژانس یا همکاران ما تماس بگیرند تا کودک را دچار مسمومیت با مواد مخدر است تحت بررسی قرار گرفته و اگر لازم شد پرونده قضایی برای وی تشکیل شودبه گزارش ایسنا، رئیس مرکز فوریت‌های اجتماعی بهزیستی کشور افزود: در مراسم گزارشات استانی در سال ۱۳۸۹ مورد کودک مسموم با مواد مخدر مشاهده شد.

اسدیبگی ادامه داد: باید برای این کودکان سم زدایی

E-mail: mostagheldaily@gmail.com

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با صدور پیامی حلول ماه مبارک رمضان، ماه عبادت و بندگی، ماه تثبیت ایمان و اخلاص را به عموم مسلمانان تبریک گفت.
بنابر اعلام پایگاه خبری پلیس، در متن این پیام آمده است: «.. براساس احکام نورانی اسلام، مسافران و بیماران از روزهداری معاف هستند. لیکن لازم است تمام کسانی که دارای عذر شرعی هستند، از خوردن، آشامیدن و استعمال دخانیات در ملاء عام خودداری کنند. متصدین هتل‌ها، مهمان پذیرها، رستوران‌های بین راهی، پایانه‌ها، فرودگاه‌ها و ایستگاه‌های راه‌آهن با اخذ مجوز از مراجع زیربط ضمن رعایت شئون اسلامی و پوشش فضای خود، می‌توانند به مسافران ارانه خدمات کنند. سایر رستوران‌ها و مراکز پذیرایی از اذان صبح تا هنگام افطار حق پذیرایی از مشتریان را ندارند…»

اکسیژن در هوای تهران رنگ باخته است

وحدید حسینی افزود: کربن سیاه علاوه بر مشکلات و عوارضی که بر سلامت انسان ایجاد می‌کند، با جذب نور خورشید موجب گرم شدن اتمسفر زمین می‌شود. بر اساس برآوردهای صورت گرفته می‌توان با اقدامات کاهش انتشار کربن سیاه در جو، مانع از ۶۲۰ هزار تا ۴٫۹ میلیون مورد مرگ زودرس سالانه در کره زمین شد.

آنگونه که این استاد دانشگاه صنعتی شریف گفته، کربن سیاه یکی از اجزای اصلی ذرات معلق در هوا است که فرآیندهای طبیعی و برخی از فعالیت‌های انسانی عامل انتشار آن هستند. هرچه فرآیند احتراق کامل‌تر باشد، میزان انتشار کربن سیاه کمتر است و فعالیت‌هایی که منجر به احتراق ناقص سوخت‌های فسیلی، سوخت‌های زیستی و زیست توده‌ها می‌شود مثل نحوه کار کردن موتورهای دیزلی، اجاق‌های آشپزی، سوزاندن چوب و آتش‌سوزی جنگل‌ها، موجب انتشار بیشتر این آلاینده می‌شوند.

به گفته مدیر عامل شرکت کنترل کیفیت هوای تهران، جدیدترین تحقیق منتشرشده در خصوص آلودگی هوا نشان می‌دهد که کربن سیاه یا دوده تاثیر بسزایی در کاهش کلسترول مفید خون و ابتلای افراد به بیماری‌های قلبی و عروقی دارد. در این مطالعه که اردیبهشت ماه ۱۳۹۶، درمجله‌ای متعلق به انجمن قلب آمریکا به چاپ رسیده است، نتایج تحقیق در گروه افرادی بزرگی از افراد با نژادهای مختلف در شش شهر بزرگ آمریکا نشان می‌دهد افرادی که در معرض آلودگی هوای ناشی از ترافیک شامل ذرات ریز و کربن سیاه یا دوده هستند، دچار کاهش معنادار سطح کلسترول مفید خون شده و ریسک ابتلای آن‌ها به بیماری‌های قلبی شامل گرفتگی عروق به شدت افزایش می‌یابد.

حسینی، خاطرنشان کرد: اهمیت مقاله جدید منتشر شده از این روست که از طرفی ارتباط بین کربن سیاه و بیماری‌های قلبی و سکنه‌های ناگهانی رخ داده در شهر تهران را نشان می‌دهد و از سوی دیگر نشان می‌دهد تلاش شرکت کنترل کیفیت هوا برای معرفی و اطلاع‌رسانی در خصوص این آلاینده خطرناک بسیار با اهمیت بوده است. علاوه بر آن، به همین منظور برای اولین بار در کشور شبکه پایش کربن سیاه یا دوده با دستگاه‌های بر خط در شهر تهران در سال ۱۳۹۶ راه‌اندازی می‌شود تا در شش نقطه منتخب شهر، اندازه‌گیری کربن سیاه انجام شود. اهمیت این اندازه‌گیری می‌تواند نشان‌دهنده وخامت وضعیت غلظت آلاینده کربن سیاه در تهران بوده و تلاش‌های انجام‌شده در جهت حذف این آلاینده را ارزیابی کند.

آسیب‌های ناشی از آلودگی هوا
مونوکسیدکربن – دی اکسید گوگرد – دی اکسید نیتروژن ،هیدروکربورها و ذرات معلق آلاینده هایی است که وجود آنها در هوا و استنشاق و فرستادنشان به گردن ریه موجب بروز انواع بیماریهای دستگاه تنفس، آسم، سرطان ریه، کند ذهنی و عقب ماندگی کودکان، بیماری های قلب و عروق، سرگیجه، عصبانیت،

حسینی، خاطرنشان کرد: اهمیت مقاله جدید منتشر شده از این روست که از طرفی ارتباط بین کربن سیاه و بیماری‌های قلبی و سکنه‌های ناگهانی رخ داده در شهر تهران را نشان می‌دهد و از سوی دیگر نشان می‌دهد تلاش شرکت کنترل کیفیت هوا برای معرفی و اطلاع‌رسانی در خصوص این آلاینده خطرناک بسیار با اهمیت بوده است. علاوه بر آن، به همین منظور برای اولین بار در کشور شبکه پایش کربن سیاه یا دوده با دستگاه‌های بر خط در شهر تهران در سال ۱۳۹۶ راه‌اندازی می‌شود تا در شش نقطه منتخب شهر، اندازه‌گیری کربن سیاه انجام شود. اهمیت این اندازه‌گیری می‌تواند نشان‌دهنده وخامت وضعیت غلظت آلاینده کربن سیاه در تهران بوده و تلاش‌های انجام‌شده در جهت حذف این آلاینده را ارزیابی کند.

مدیر عامل شرکت کنترل کیفیت هوای تهران در این باره گفت: در شهر تهران مانند بیشتر شهرهای بزرگ کشور، ذرات معلق با قطر کمتر از ۲٫۵ میکرون مهم‌ترین آلاینده هوا به شمار می‌رود و در اکثر قریب بوده است. ذرات معلق موجود در هوا شامل عناصر و ترکیبات مختلفی با منابع بسیار متنوع است و در این میان «کربن سیاه» یکی از اجزای بسیار خطرناک و مسموم‌ترین آلاینده‌ها به حساب می‌آید. این ترکیبات در عین حال بسیار ریز این آلاینده است که با توجه به تحقیقات به‌عمل آمده احتمال بروز سرطان را افزایش می‌دهد.

گزارش حدود ۱۲۰۰ مورد مسمومیت کودکان با موادمخدر

مراکز درمانی گزارش شده بودند. پس از بررسی های لازم ۴۶۷ کودک به بهزیستی تحویل داده شدند، ۶۴۷ نفر به خانواده و ۶۰ نفر به اقوام سپرده شدند و ۱۵ کودک نیز فوت کردنبه گفته وی استان های تهران، کرمان، کرمانشاه و خراسان جنوبی به ترتیب دارای بیشترین موارد گزارش شده در این خصوص بودند. به لحاظ رده سنی نیز می‌توان گفت بیشترین موارد مسمومیت مربوط به نوزادان و کمترین موارد مربوط به گروه سنی ۱۱ تا ۱۸ سال بوده است.رئیس مرکز فوریت‌های اجتماعی بهزیستی کشور در پاسخ به اینکه آیا در رده سنی ۷ تا ۱۸ سال موارد اخراج از مدرسه هم مشاهده شده است یا خیر گفت: مدرسه سعی می‌کند این کودکان را تا جایی که می‌شود اخراج نکند زیرا تـرک تحصیل زودهنگام از عوامل مهم آسیب های اجتماعی است. اخیرا آموزش و پرورش با کمک قوه قضائیه و بهزیستی طرحی تحت عنوان «نماد» را برای پیشگیری از آسیب های اجتماعی در دست دارد.

انقراض سمندر لرستانی یا سمندر خالدار امپراطور

مسئول بخش خزندگان و دوزیستان دفتر حیات وحش و آبریان آب‌های داخلی سازمان حفاظت محیط زیست از پاپس و مأموردراری از سه گونه سمندر در ایران خبر داد.
سمندر ابراهیم تهرانی یا بیان اینکه به در حال حاضر مأمربرداری از سمندرها بر سه گونه سمندر کوهستانی لرستان، سمندر کوهستانی کردستان و سمندر آتشین (شکم خالدار) متمرکز است، اظهار کرد: چند سالی است که برنامه متمرکز حفاظت و مدیریت سمندرها را در دست داریم و از اmsال پایش زیستگاه سمندرها در استان‌های لرستان، خوزستان، کرمانشاه و کردستان را دنبال می‌کنیم و بعد از جمع‌آوری آمار آنها برنامه‌ریزی‌های لازم را برای حفاظت از این سمندرها انجام می‌دهیم.

وی بااشاره به وجودهفت گونه سمندر در ایران گفت:این سمندرها شامل سمندر کوهستانی لرستان، سمندر کوهستانی کردستان، سمندر کوهستانی آذربایجان، سمندر جویباری، سمندر جویباری غازی گرگان، سمندر تاجدار جنوبی و سمندر آتشین (شکم خالدار) می‌شود.

از این تعداد، سه گونه سمندر کوهستانی لرستان، سمندر کوهستانی کردستان و سمندر آتشین (شکم خالدار) در معرض تهدید هستند. از سمندر آتشین نیز اطلاعات بسیار محدودی در دسترس است.
تهرانی در پایان گفت: متأسفانه عمده‌ترین تهدید، معطوف به تخریب و تغییر وضعیت چشمه‌ها و برکه‌هایی است که برای مصارف کشاورزی و دامداری توسط روستاییان، کشاورزان و دامداران صورت می‌گیرد البته ناآگاهی جوامع عامی و وضعیت سمندره‌ای ایران یکی از علل بروز چنین رفتارهایی است بنابراین آموزش و اطلاع‌رسانی در زیستگاه‌های سمندره‌ای ایران در دستور کار قرار دارد.